

Na osnovu člana 15. stav 2. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 117. sjednici odr`anoj 25. marta 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O MJERAMA ZA OTKRIVANJE, SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE
KLASIČNE SVINJSKE KUGE

Član 1.
(Predmet)

Pravilnikom o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge (u dalnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se mjere za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge.

Član 2.
(Pojmovi)

U ovom Pravilniku pojedini pojmovi imaju slijedeće značenje:

- a) *Divlje svinje* su svinje koje se ne uzgajaju ili ne drž na gazdinstvu;
- b) *Dijagnostički priručnik* u smislu ovog Pravilnika je priručnik za uspostavu dijagnostičke procedure, metode uzorkovanja i kriteriji za ocjenu laboratorijskih testova za potvrđivanje klasične svinjske kuge, a kojeg donosi Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Ured);
- c) *Eutanazija* (u dalnjem tekstu: *usmrćivanje*) je poseban način usmrćivanja koji isključuje patnju i bol životinja;
- d) *Gazdinstvo* je svako dvorište ili objekt gdje se stalno ili privremeno drže ili uzgajaju svinje, osim klaonica, prijevoznih sredstava i ograničenih područja u kojima se uzgajaju i mogu loviti divlje svinje, a veličina i struktura ograničenog područja je takva da nije moguće provesti mjere iz člana 5. stav (1) ovog Pravilnika;
- e) *Izbijanje klasične svinjske kuge* je pojava jednog ili više slučajeva klasične svinjske kuge na gazdinstvu;
- f) *Kontaktno gazdinstvo* je svako gazdinstvo na koje se mogao prenijeti virus klasične svinjske kuge, bilo zbog blizine zaraženog gazdinstva (lokacija), kretanja ljudi, svinja, vozila ili na drugi način;
- g) *Klanje* je postupak usmrćivanja životinja iskrvarenjem;
- h) *Markirano cjepivo* je cjepivo koje izaziva stvaranje zaštitnih antitijela koja se na osnovu laboratorijskih testova provedenih u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, mogu razlikovati od antitijela nastalih prirodnom infekcijom;
- i) *Međunarodni nadležni organi* su Međunarodni ured za zarazne bolesti u Parizu (OIE), Evropska komisija i nadležni veterinarski organi svih susjednih država;
- j) *Nacionalna referentna laboratorija* je ovlaštena laboratorija koju Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, proglašava referentnom za određenu vrstu laboratorijskog ispitivanja;
- k) *Napoj* su otpaci ili ostaci hrane iz restorana, drugih ugostiteljskih objekata ili kuhinja, uključujući industrijske kuhinje i kuhinje na gazdinstvima;
- l) *Nadležni organi* su Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Ured), Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede,

šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i Odjel za poljoprivrednu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

m) Nadležni inspekcijski organi (u dalnjem tekstu: nadležni inspektorati) - su Federalna uprava za inspekcijske poslove Federacije Bosne i Hercegovine, Republička uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat Republike Srpske, Ured gradonačelnika Brčko Distrikta - Inspektorat;

n) Primarno izbijanje je izbijanje klasične svinjske kuge koje nije epizootiološki povezano s prethodnim izbijanjem te bolesti na drugom gazdinstvu koje se nalazi u krugu radiusa 20 km ili prvo izbijanje bolesti na gazdinstvu na drugom području;

o) Primarna pojava klasične svinjske kuge kod divljih svinja je svaka pojava klasične svinjske kuge kod divljih svinja na području gdje se ne provode mjere za iskorjenjivanje bolesti u skladu s čl. 15. ili 16. ovog Pravilnika;

p) Prijemčiva populacija divljih svinja je dio populacije divljih svinja koje su podložne infekciji virusom klasične svinjske kuge;

r) Pojava klasične svinjske kuge ili svinja zaražena virusom klasične svinjske kuge je svinja ili lešina svinje, kod koje su službeno potvrđeni klinički znakovi bolesti ili karakteristične postmortalne promjene, ili kod kojih je prisutnost bolesti službeno potvrđena na osnovu laboratorijskih pretraga provedenih u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;

s) Neškodljivo uklanjanje je jedan od načina postupanja s materijalom visokog rizika kojim se sprječava opasnost od širenja virusa klasične svinjske kuge;

t) Područje velike gustoće svinja je geografsko područje radiusa 10 km oko gospodarstva na kojem se nalaze svinje sumnjive ili zaražene virusom klasične svinjske kuge gdje je gustoća svinja veća od $800/\text{km}^2$, s tim da je u županiji/opštini u kojoj se to gazdinstvo nalazi gustoća svinja koje se uzgajaju na gazdinstvima veća od $300/\text{km}^2$ ili se gazdinstvo sa svinjama sumnjivim da su zaražene ili su zaražene virusom klasične svinjske kuge, nalazi na udaljenosti manjoj od 20 km od županije/opštine u kojoj je gustoća svinja koje se uzgajaju na gazdinstvima veća od 300 po km^2 ;

u) Potvrda bolesti je potvrda pojave bolesti na osnovu rezultata kliničkog pregleda, propisane laboratorijske metode i rezultata epidemiološkog istraživanja;

v) Proizvodna jedinica je samostalna epidemiološka cjelina koja se određuje na osnovu geografskog položaja ili organizacije proizvodnje, a za potrebe stavljanja u promet;

z) Službena potvrda bolesti je potvrda bolesti od strane nadležnih organa;

aa) Službeni nadzor obuhvata postupke nadležnih inspekcijskih organa vezano za provođenje odredbi ovog Pravilnika i drugih uputa nadležnih organa za njegovu provedbu;

bb) Sentinel svinje su svinje koje nisu cijepljene protiv klasične kuge svinja, a koje se u određenom periodu, jednom ili više puta uzastopno, pretražuju na prisutnost antitijela virusa klasične svinjske kuge;

cc) Sekundarno (slijedeće) izbijanje je izbijanje klasične svinjske kuge na gazdinstvu na kojem je ta bolest već potvrđena, a koje je epizootiološki povezano s prethodnim izbijanjem te bolesti na gazdinstvu;

dd) Stručna grupa je grupa stručnjaka koju osniva voditelj nacionalnog središta, a uključuje veterinare, lovce, biologe i epidemiologe;

ee) Svinja sumnjičiva da je zaražena virusom klasične svinjske kuge je svinja ili lešina svinje, koja pokazuje kliničke znakove bolesti ili pokazuje karakteristične postmortalne promjene ili reakcije na laboratorijske testove, provedene u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, koje ukazuju na moguću prisutnost klasične svinjske kuge;

ff) Svinje su životinje iz porodice Suidae u koju su svrstane domaće i divlje svinje;

gg) Grupa ili podgrupa divljih svinja s ograni~enim kontaktom (u dalnjem tekstu: metapopulacija divljih svinja) je bilo koja grupa ili podgrupa divljih svinja koja ima ograničene kontakte s drugim grupama ili podgrupama divljih svinja;

- hh) *Vlasnik životinja* je bilo koje pravno ili fizičko lice koje posjeduje svinje ili se bavi držanjem svinja, bez obzira da li od toga ostvaruje profit;
- ii) *Uzorak* je tkivo i krv svinje;
- jj) *Zarađeno područje* je područje države gdje se nakon potvrde jednoga ili više slučajeva klasične svinjske kuge kod divljih svinja, mjere za iskorjenjivanje bolesti provode u skladu s čl. 15. ili 16. ovog Pravilnika;
- kk) *Nadležni veterinarski inspektor* je inspektor zadužen za određeno administrativno područje.

Član 3. (Prijavljivanje klasične svinjske kuge)

- (1) Svaku pojavu i sumnju na pojavu klasične svinjske kuge nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta BiH mora obavezno i bez odgađanja prijaviti Uredu.
- (2) U slučaju kada je potvrđena pojava klasične svinjske kuge Ured mora:
  - a) prijaviti bolest Međunarodnom uredu za epizootije (u dalnjem tekstu: OIE), Evropskoj komisiji i drugim zainteresiranim državama u skladu s Prilogom I. ovog Pravilnika, uključujući podatke o:
    - 1) izbijanjima klasične svinjske kuge koji su potvrđeni na gazdinstvu;
    - 2) slučajevima klasične svinjske kuge koji su potvrđeni u klaonici ili prometnom sredstvu;
    - 3) primarnoj pojavi klasične svinjske kuge koja je potvrđena kod divljih svinja;
  - 4) rezultatima epidemiološkog istraživanja provedenog u skladu s članom 8. ovog Pravilnika;
  - b) proslijediti podatke OIE-u, Evropskoj komisiji i drugim zainteresiranim državama o novim potvrđenim slučajevima klasične svinjske kuge kod divljih svinja na zaraženom području, u skladu sa stavom (4) tačka a) i stavom (5) člana 16. ovog Pravilnika.

Član 4. (Mjere u slučaju sumnje na pojavu klasične svinjske kuge na gazdinstvu)

- (1) Kada se na gazdinstvu nalazi jedna ili više svinja sumnjivih ili zaraženih virusom klasične svinjske kuge, nadležna veterinarska organizacija je dužna na najbrži mogući način, a najkasnije u roku od 24 sata, izvijestiti nadležnog veterinarskog inspektora i nadležni organ entiteta, a oni su dužni obavijestiti Ured, te do dolaska nadležnog veterinarskog inspektora dužna je provoditi sve mjere za sprječavanje širenja bolesti.
- (2) Nadležni veterinarski inspektor mora, bez odgađanja, narediti provedbu službenog pretraživanja kako bi se potvrdilo ili isključilo prisustvo navedene bolesti, a u skladu s postupcima opisanim u Dijagnostičkom priručniku kojeg donosi direktor Ureda.
- (3) Ako se sumnja na pojavu klasične svinjske kuge na gazdinstvu ne može isključiti, nadležni veterinarski inspektor mora staviti gazdinstvo pod službeni nadzor i narediti:
  - a) popis svih svinja na gazdinstvu prema kategorijama kao i broj bolesnih, uginulih ili vjerovatno zaraženih u svakoj kategoriji. Popis svinja mora biti redovino ažuriran, kako bi se uzele u obzir novorođene i uginule svinje u periodu dok traje sumnja na klasičnu svinjsku kugu na gazdinstvu, a podaci iz popisa moraju biti dostupni na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora i provjereni tokom svake službene kontrole i nadzora;
  - b) ograničavanje kretanja svinja na gazdinstvu tako da svinje moraju biti zadržane u svojim odjeljcima ili izdvojene na izoliranom mjestu u objektu;
  - c) zabranu prometa svinja s i na gazdinstvo, a ako je potrebno i zabranu stavljanja u promet drugih životinja s gazdinstva, te narediti provedbu mjera dezinfekcije i deratizacije;
  - d) zabranu iznošenje lešina bez dopuštenja;

- e) zabranu stavljanja u promet mesa, proizvoda od svinja, sjemena, jajnih ćelija i embrija svinja, stočne hrane, otpadaka i opreme, kojom se može širiti virus klasične svinjske kuge, osim ako to dozvoli nadležni veterinarski inspektor. Meso, proizvodi od svinja, sjeme, jajne ćelije i embriji svinja ne smiju biti stavljeni u promet;
  - f) zabranu kretanja lica s i na gazdinstvo;
  - g) zabranu kretanja vozila s i na gazdinstvo;
  - h) postavljanje dezinfekcijskih barijera na ulazu i izlazu iz objekata u kojima se drže svinje te na ulazu i izlazu s gazdinstva. Svako lice koje ulazi ili izlazi iz gazdinstva mora provesti odgovarajuće biosigurnosne mjere koje su potrebne za smanjivanje opasnosti od širenja virusa klasične svinjske kuge. Osim toga, sva prijevozna sredstva moraju biti dezinficirana prije izlaska s gazdinstva.
  - i) provedbu epidemiološkog istraživanja u skladu s članom 8. ovog Pravilnika.
  - j) uzimanje i slanje uzoraka krvi i tkiva životinja koje pokazuju kliničke znakove bolesti kako bi se potvrdila ili isključila prisutnost virusa klasične svinjske kuge.
- (4) Ako epidemiološko stanje to zahtijeva, a naročito na području s visokom gustoćom svinja, nadležni organ može:
- a) na gazdinstvu iz stava (2) ovog člana, naređiti provedbu mjera iz člana 5. stav (1) ovog Pravilnika, a ukoliko to uslovi dozvoljavaju i:
    - 1) može ograničiti primjenu ovih mjer samo na svinje koje su sumnjive da su zaražene virusom klasične svinjske kuge i samo na dio gazdinstva gdje se one drže, pod uslovom da su te svinje smještene, držane i hranjene potpuno odvojeno od drugih svinja na gazdinstvu;
    - 2) u svakom slučaju, nakon usmrćivanja svinja, mora se uzeti dovoljan broj uzoraka da se potvrdi ili isključi prisutnost virusa klasične svinjske kuge, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
  - b) privremeno uspostaviti područje kontrole oko gazdinstva iz stava (2) ovog člana, a odgovarajuće mjeru iz st. (1) ili (2) ovog člana moraju biti provedene na gazdinstvima na kojima se drže svinje, unutar toga područja.
- (5) Mjere iz stava (2) ovog člana moraju se provoditi dok sumnja na klasičnu svinjsku kugu ne bude službeno isključena.

Član 5. **(Mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave klasične svinjske kuge na gazdinstvu)**

- (1) Ako je klasična svinjska kuga službeno potvrđena na gazdinstvu, nadležni veterinarski inspektor uz mjeru iz člana 4. stav (3) ovog Pravilnika, mora na zaraženom gazdinstvu naređiti i provedbu slijedećih mjer:
- a) usmrćivanje svih svinja na zaraženom gazdinstvu, bez odgađanja, pod službenim nadzorom i na način da se tokom usmrćivanja i prijevoza spriječi širenje virusa klasične svinjske kuge;
  - b) uzimanje dovoljnog broja uzoraka od usmrćenih svinja u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, kako bi se utvrdio način unošenja virusa klasične svinjske kuge na gazdinstvo i odredilo koliko je dugo virus bio prisutan na gazdinstvu prije nego je ova bolest prijavljena;
  - c) neškodljivo uklanjanje lešina uginulih i usmrćenih svinja, pod službenim nadzorom;
  - d) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje pod službenim nadzorom mesa svinja koje su zaklane u periodu između vjerovatnog unosa virusa klasične svinjske kuge na gazdinstvo i početka provedbe naređenih mjer;
  - e) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje pod službenim nadzorom sjemena, jajnih ćelija i embrija svinja, koji su bili uzeti u periodu između vjerovatnog unosa virusa klasične svinjske kuge na gazdinstvo i početka provedbe naređenih mjer, na način da se spriječi širenje virusa klasične svinjske kuge;

f) obradu svih supstanci i otpadaka koji su mogli biti kontaminirani (npr. krmiva), na način da se uništi virus klasične svinjske kuge, te uništenje cjelokupnog materijala za jednokratnu upotrebu koji je mogao biti kontaminiran, a naročito onog koji se upotrebljavao u postupku klanja;

g) čišćenje i dezinfekciju objekata u kojima su svinje držane, vozila kojima su prevožene, opreme, stelje, gnoja i gnojnice u skladu s članom 12. ovog Pravilnika, a nakon što su svinje neškodljivo uklonjene;

h) genetsku tipizaciju izoliranog virusa klasične svinjske kuge, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, u slučaju primarnog izbijanja klasične svinjske kuge;

i) provedbu epidemiološkog istraživanja u skladu s članom 8. ovog Pravilnika.

(2) U slučaju kad je izbijanje klasične svinjske kuge potvrđeno u laboratoriji, zoološkom vrtu, parku gdje se drže divlje svinje ili ograđenom području gdje se svinje drže u naučne svrhe ili u svrhu očuvanja rijetkih pasmina, Ured uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH može dozvoliti odstupanja od mjera navedenih u stavu (1) tač. a) i e) ovog člana, uz uslov da nisu ugroženi privredni interesi.

(3) U slučaju dozvoljenih odstupanja navedenih u stavu (2) ovog člana Ured mora odmah obavijestiti OIE, Evropsku komisiju i nadležne organe svih susjednih država, u skladu s članom 12. Odluke o zaraznim bolestima ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03).

Član 6.

(Mjere koje se provode u slučaju potvrđene pojave klasične svinjske kuge na gazdinstvu koje ima različite proizvodne jedinice)

(1) Ako je klasična svinjska kuga potvrđena na gazdinstvu koje ima dvije ili više odvojenih proizvodnih jedinica, Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikтом BiH može, u svrhu omogućavanja završetka turnusa tova, dozvoliti odstupanje od mjera propisanih u članu 5. stav (1) tačka a) ovog Pravilnika na proizvodnoj jedinici na kojoj se nalaze zdrave svinje. Odstupanje se može potvrditi pod uslovom da je nadležni veterinarski inspektor potvrdio da su struktura, veličina i udaljenost između proizvodnih jedinica kao i postupci proizvodnje takvi da je u proizvodnoj jedinici osigurano potpuno odvojeno držanje i hranidba te da je onemogućeno širenje virusa iz jedne u drugu proizvodnu jedinicu.

(2) U slučaju odstupanja navedenih u stavu (1) ovog člana Ured mora izraditi detaljna pravila za provedbu tih odstupanja, uzimajući u obzir sve mjere za sprječavanje širenja bolesti i zaštitu zdravlja životinja.

(3) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju o odstupanju iz stava (1) ovog člana, bez odgađanja, obavijestiti Ured.

Član 7.

(Mjere koje se provode na kontaktnim gazdinstvima)

(1) Gazdinstva moraju biti proglašena kontaktnim gazdinstvima ako nadležni veterinarski inspektor opravdano sumnja ili utvrdi na osnovu epidemiološkog istraživanja, provedenog u skladu s članom 8. ovog Pravilnika, da je klasična svinjska kuga mogla biti unesena s drugih gazdinstava na gazdinstvo iz čl. 4. ili 5. ovog Pravilnika ili s tog gazdinstva na druga gazdinstva.

(2) Ako epidemiološko stanje zahtijeva, nadležni veterinarski inspektor mora narediti i nadzirati provedbu mjera iz člana 5. stav (1) ovog Pravilnika na kontaktnim gazdinstvima iz stava (1) ovog člana, te uzimanje dovoljnog broja uzoraka od usmrćenih svinja, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, kako bi se prisutnost virusa klasične svinjske kuge na kontaktnom gazdinstvu potvrdila ili isključila.

(3) Najvažniji kriteriji i faktori rizika koji se uzimaju u obzir pri provedbi mjera iz člana 5. stav (1) tačka a) ovog Pravilnika na kontaktnim gazdinstvima propisani su u Prilogu V. ovog Pravilnika.

(4) Na gazdinstvima iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 4. ovog Pravilnika, sve dok se sumnja na klasičnu svinjsku kugu službeno ne isključi.

Član 8. (Epidemiološko istraživanje)

(1) Epidemiološko istraživanje koje se vrši zbog sumnje na pojavu ili izbijanje klasične svinjske kuge mora biti provedeno na osnovu upita koji je sastavni dio Plana hitnih mjera kuge, iz člana 21. ovog Pravilnika, koje se provode u slučaju izbijanja klasične svinjske kuge.

(2) Istraživanje iz stava (1) ovog člana mora obuhvatiti najmanje slijedeće podatke:

a) vrijeme tokom kojega je virus klasične svinjske kuge mogao biti prisutan na gazdinstvu prije nego je ova bolest prijavljena ili prije nego je postavljena sumnja na bolest;

b) mogući izvor klasične svinjske kuge na gazdinstvu i identifikaciju svih ostalih gazdinstava, gdje su se svinje mogle zaraziti iz istog izvora;

c) kretanje ljudi, vozila, svinja, lešina, sjemena, mesa ili bilo kojeg drugog materijala, kojim se virus može prenijeti s ili na gazdinstvo.

(3) Ako epidemiološko istraživanje pokaže da se klasična svinjska kuga mogla proširiti s ili na gazdinstva koja se nalaze na području drugih država, Ured mora odmah o tome obavijestiti OIE, Evropsku komisiju i dotičnu državu.

Član 9. (Zaraženo i ugroženo područje)

(1) Odmah nakon službenog potvrđivanja klasične svinjske kuge kod svinja na gazdinstvu Ured će, uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, odrediti granice zaraženog područja u krugu od najmanje tri km oko mjesta izbijanja bolesti, a koje mora biti u sklopu ugroženog područja u krugu od najmanje 10 km.

(2) Kod određivanja područja iz stava (1) ovog člana, mora se uzeti u obzir najmanje slijedeće:

a) rezultati epidemiološkog istraživanja provedenog u skladu s članom 8. ovog Pravilnika;

b) geografski položaj, naročito prirodne ili umjetne granice;

c) položaj i međusobna udaljenost gazdinstava;

d) podaci o prometu i trgovini svinjama i podaci o raspoloživosti klaonica;

e) sredstva i osoblje koje je na raspolaganju za kontrolu prometa svinja unutar područja, naročito ako svinje koje treba usmrtiti moraju u tu svrhu biti uklonjene s gazdinstva porijekla.

(3) Ako područja iz stava (1) ovog člana uključuju dio teritorija drugih država, Ured mora saradivati s nadležnim organima dotičnih država u utvrđivanju područja.

(4) Nadležni veterinarski inspektor mora provesti sve potrebne mjeru, uključujući postavljanje vidljivih znakova i upozoravajućih natpisa te korištenje sredstava javnoga saopćavanja, kako bi osigurao da se sva lica unutar zaraženog i ugroženog područja u cijelosti upoznaju s mjerama iz čl. 10. i 11. ovog Pravilnika, te osigurati provedbu tih mjera.

Član 10. (Mjere koje se provode na zaraženom području)

(1) Na zaraženom području nadležni veterinarski inspektor mora narediti i nadzirati provedbu slijedećih mjeru:

- a) popisivanje svih gazdinstava gdje se drže svinje, u što kraćem roku, nakon čega, u roku od sedam dana, nadležni veterinarski inspektor mora posjetiti sva gazdinstva u zaraženom području kako bi klinički pregledao svinje te provjerio registar svinja na farmi i ušne markice svinja na farmi;
  - b) zabranu premještanja i prometa svinja, osim u izuzetnim slučajevima, kod premještanja u skladu s odredbama tačke f) ovog stava. Od ove zabrane može se izuzeti provoz svinja cestom ili željeznicom kroz zaraženo područje, uz uslov da se provoz obavlja bez istovara životinja i bez zaustavljanja. Navedeno izuzeće može se dati za svinje za klanje koje dolaze izvan zaraženog područja i koje odlaze na klanje bez odgađanja u klaonicu koja se nalazi u zaraženom području;
  - c) kamioni i druga prijevozna sredstva i oprema, korišteni za prijevoz svinja ili druge stoke ili materijala koji je mogao biti zaražen (lešine, stočna hrana, gnoj, gnojnica i sl.) moraju biti očišćeni i dezinficirani što je prije moguće nakon kontaminacije, u skladu s odredbama člana 12. ovog Pravilnika. Ni jedno prijevozno sredstvo koje je bilo korišteno za prijevoz svinja ne smije napustiti zaraženo područje a da nije prethodno očišćeno i dezinficirano te pregledano i odobreno od strane nadležnog veterinarskog inspektora;
  - d) zabranu ulaza i izlaza drugih domaćih životinja na i s gazdinstva bez odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora;
  - e) prijavu, bez odgađanja, svake uginule ili bolesne svinje na gazdinstvu, u skladu s članom 4. stav (1) ovog Pravilnika i provedbu odgovarajućih pretraživanja u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
  - f) zabranu premještanja svinja s gazdinstva na kojem se drže dok ne protekne najmanje 30 dana od provedenog čišćenja i dezinfekcije zaraženih gazdinstava. Nakon 30 dana nadležni veterinarski inspektor može odobriti premještanje svinja s gazdinstva pod uslovima iz stava (3) ovog člana i to samo za direktni prijevoz:
    - 1) na hitno klanje u klaonicu koju je odredilo nadležno entitetsko ministarstvo, po mogućnosti unutar zaraženog ili ugroženog područja;
    - 2) u objekt za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajuće mjesto gdje se svinje odmah usmrćuju, a njihovi trupovi neškodljivo uklanjaju pod službenim nadzorom ili;
    - 3) u izuzetnim slučajevima, u druge objekte unutar zaraženog područja o čemu odmah mora izvijestiti nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni Ured;
  - g) zabranu prometa sperme, jajnih ćelija i embrija svinja s gazdinstva unutar zaražnog područja;
  - h) obaveznu provedbu odgovarajućih biosigurnosnih mjera koje su potrebne za smanjivanje opasnosti od širenja virusa klasične svinjske kuge od strane svakog lica koji ulazi ili izlazi s gazdinstva.
- (2) Ako mjere zabrane iz stava (1) ovog člana ostaju na snazi duže od 30 dana zbog novih izbijanja bolesti, a kao posljedica toga je ugrožena dobrobit životinja ili su se pojavili drugi problemi u uzgoju svinja, nadležni veterinarski inspektor može, na zahtjev vlasnika životinja, odobriti otpremanje svinja s gazdinstva unutar zaraženog područja direktno:
- a) na hitno klanje u klaonicu koju je odredilo nadležno entitetsko ministarstvo i koja se po mogućnosti nalazi unutar zaraženog ili ugroženog područja;
  - b) u objekt za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajuće mjesto gdje se svinje odmah usmrćuju, a njihovi trupovi neškodljivo uklanjaju pod službenim nadzorom;
  - c) u izuzetnim slučajevima u druge objekte unutar zaraženog područja, o čemu mora odmah izvijestiti nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni Ured.
- (3) Ako mjere zabrane iz stava (1) ovog člana ostaju na snazi duže od 30 dana zbog novih izbijanja bolesti, a kao rezultat toga je ugrožena dobrobit životinja ili se pojave drugi problemi u uzgoju životinja, nadležni veterinarski inspektor može dozvoliti otpremanje svinja s gazdinstva pod slijedećim uslovima:

- a) da je nadležni veterinarski inspektor naredio i nadzirao klinički pregled svinja na gazdinstvu, a naročito onih namijenjenih za stavljanje u promet, uključujući mjerjenje tjelesne temperature i kontrolu registra i brojeva ušnih markica svinja na gazdinstvu;
  - b) da tokom pregleda i kontrola iz tačke a) ovog stava nisu utvrđeni nikakvi znakovi klasične svinjske kuge;
  - c) da se svinje otpremaju u prijevoznim sredstvima koja je zapečatio nadležni veterinarski inspektor;
  - d) da su prijevozna sredstva i oprema odmah nakon prijevoza svinja očišćena i dezinficirana u skladu s članom 12. ovog Pravilnika;
  - e) da je od svinja koje trebaju biti zaklane ili usmrćene uzet dovoljan broj uzoraka u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, a u svrhu potvrđivanja ili isključivanja prisutnosti virusa klasične svinjske kuge na gazdinstvu;
  - f) ako se svinje prevoze u klaonicu, da:
    - 1) nadležni veterinarski inspektor u klaonici mora biti obaviješten o slanju svinja i da o dolasku svinja u klaonicu odmah mora obavijestiti nadležnog veterinarskoga inspektora koji je svinje poslao u promet za klanje;
    - 2) se po dolasku u klaonicu moraju držati i klati odvojeno od drugih svinja;
    - 3) nadležni veterinarski inspektor u klaonici tokom pregleda prije i nakon klanja mora posebnu pažnju obratiti na moguće znakove koji bi ukazivali na klasičnu svinjsku kugu;
    - 4) svježe meso svinja na koje se odnosi ova tačka mora biti prerađeno u istom objektu ili poslano na preradu u drugi objekt koji za to odredi nadležno entitetsko ministarstvo. Pošiljka mesa koja se šalje u navedeni objekt mora biti zapečaćena prije stavljanja u promet i ostati zapečaćena tokom prijevoza. Takvo meso i proizvodi od takvog mesa ne smiju biti stavljeni na tržište.
- (4) Mjere na zaraženom području moraju ostati na snazi:
- a) dok na zaraženim gazdinstvima nije provedeno čišćenje i dezinfekcija;
  - b) dok svinje na svim gazdinstvima nisu klinički pregledane i laboratorijski pretražene u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, a u svrhu otkrivanja moguće prisutnosti virusa klasične svinjske kuge. Pretrage na koje se odnosi ova tačka ne smiju se izvoditi prije isteka 30 dana nakon provedenog čišćenja i dezinfekcije na zaraženim gazdinstvima.
- (5) Nadležni organi entiteta i Brčko Disrikta BiH moraju o svim provedenim mjerama i odstupanjima obavijestiti Ured u najkraćem mogućem roku.

Član 11. (Mjere na ugroženom području)

- (1) Na ugroženom području nadležni veterinarski inspektor mora naređiti:
- a) popisivanje svih gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje;
  - b) zabranu premještanja i prijevoza svinja javnim i privatnim putevima osim, kad je to potrebno, dostavnim putevima na gazdinstvu i osim ako je premještanje i prijevoz odobreno od strane nadležnog veterinarskog inspektora. Ova zabrana ne odnosi se na svinje koje se provode cestom ili željeznicom kroz ugroženo područje, uz uslov da se provoz obavlja bez istovarivanja i zaustavljanja, niti na svinje za klanje koje dolaze izvan ugroženog područja ili dolaze na neodgovido klanje u klaonicu smještenu u ugroženom području;
  - c) da kamioni i druga prijevozna sredstva i oprema korišteni za prijevoz svinja ili druge stoke ili materijala koji je mogao biti zaražen (npr. lešine, krmiva, gnoj, gnojevka) moraju biti očišćeni i dezinficirani, što je moguće prije, nakon kontaminacije, u skladu s članom 12. ovog Pravilnika. Niti jedno prijevozno sredstvo, koje je bilo korišteno za prijevoz svinja ne smije napustiti ugroženo područje, a da nije prethodno očišćeno i dezinficirano;
  - d) zabranu ulaza i izlaza na i s gazdinstva svim domaćim životinjama tokom prvih sedam dana od određivanja ugroženog područja, bez odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora;

- e) prijavu, bez odgađanja, svake uginule ili oboljele svinje nadležnom organu koji će odrediti provedbu odgovarajućih mjera u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
  - f) zabranu stavljanja svinja u promet s gazdinstva na kojem se drže najmanje 21 dan od provedenog čišćenja i dezinfekcije zaraženih gazdinstava. Izuzetno, u skladu s uslovima iz člana 10. stav (3) ovog Pravilnika, nakon 21 dan nadležni veterinarski inspektor može odobriti stavljanje svinja u promet s navedenog gazdinstva i to direktno:
    - 1) na hitno klanje u klaonicu koju je odredilo nadležno entitetsko ministarstvo po mogućnosti unutar zaraženog ili ugroženog područja;
    - 2) u objekt za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajuće mjesto, gdje se svinje odmah usmrćuju, a njihovi trupovi neškodljivo uklanjaju pod službenim nadzorom ili;
    - 3) u izuzetnim slučajevima na druge objekte unutar zaraženog ili ugroženog područja, o čemu mora odmah izvijestiti nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni Ured.
  - g) zabranu prometa sperme, jajnih ćelija i embrija svinja s gazdinstava unutar ugroženog područja;
  - h) obaveznu provedbu odgovarajućih biosigurnosnih mjera koje su potrebne za smanjivanje opasnosti od širenja virusa klasične svinjske kuge od strane lica koja ulaze na ili izlaze s gazdinstva.
- (2) Ako se zabrane iz stava (1) ovog člana provode duže od 30 dana, zbog novih izbijanja bolesti, a kao posljedica toga je ugrožena dobrobit životinja ili su se pojavili drugi problemi u uzgoju svinja, nadležni veterinarski inspektor može, na osnovu zahtjeva vlasnika životinja, odobriti otpremanje svinja s gazdinstva unutar ugroženog područja, u skladu s članom 10. stav (3) ovog Pravilnika i to direktno:
- a) na hitno klanje u klaonicu koju je odredilo nadležno entitetsko ministarstvo i koja se nalazi po mogućnosti unutar zaraženog ili ugroženog područja;
  - b) u objekt za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajuće mjesto, gdje se svinje odmah usmrćuju, a njihove trupla neškodljivo uklanjaju pod službenim nadzorom;
  - c) u izuzetnim slučajevima u druge objekte unutar zaraženog ili ugroženog područja, o čemu mora odmah izvijestiti nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni Ured.
- (3) Mjere na ugroženom području moraju ostati na snazi sve dok:
- a) na zaraženom gazdinstvu nije provedeno čišćenje i dezinfekcija, te;
  - b) dok svinje na svim gazdinstvima nisu klinički pregledane i gdje je to potrebno, dok nisu laboratorijski pretražene u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, u svrhu otkrivanja moguće prisutnosti virusa klasične svinjske kuge. Pretrage na koje se odnosi ova tačka ne smiju se izvoditi prije isteka 20 dana nakon provedenog čišćenja i dezinfekcije na zaraženim gazdinstvima.
- (4) Nadležni organi entiteta moraju o svim provedenim mjerama i odstupanjima obavijestiti Ured u najkraćem mogućem roku.

Član 12. (Čišćenje i dezinfekcija)

- (1) Za čišćenje i dezinfekciju moraju se koristiti dezinficijensi u preporučenoj koncentraciji, odobreni za stavljenje u promet od nadležnih entitetskih ministarstava poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
- (2) Čišćenje i dezinfekcija mora se provoditi pod službenim nadzorom i u skladu s:
  - a) uputom nadležnog veterinarskog inspektora i;
  - b) postupcima čišćenja i dezinfekcije koji su navedeni u Prilogu II. ovog Pravilnika.

Član 13.

(Ponovno uvođenje svinja na gazdinstvo nakon izbijanja bolesti)

(1) Ponovno uvođenje svinja na gazdinstvo iz člana 5. ovog Pravilnika dopušteno je nakon isteka 30 dana od čišćenja i dezinfekcije, provedenih u skladu s odredbama člana 12. ovog Pravilnika.

(2) Kod ponovnog uvođenja svinja mora se uvažavati način držanja svinja na gazdinstvu i mora biti udovoljeno slijedećim zahtjevima:

a) u slučaju držanja svinja na otvorenom, prvo se moraju uvesti sentinel svinje koje su pretražene i polučile negativan rezultat na prisutnost antitijela za virus klasične svinjske kuge i koje dolaze s gazdinstava na kojima nije bilo izbijanja klasične svinjske kuge i na kojima nisu provođene nikakve naređene mjere suzbijanja ove bolesti. Sentinel svinje se, u skladu s uputama koje donosi Ured uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, moraju ravnomjerno rasporediti po čitavom gazdinstvu i 40 dana nakon smještaja na gazdinstvu pretražiti na prisutnost antitijela za virus klasične svinjske kuge, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom. Ako niti jedna svinja nije razvila antitijela za virus klasične svinjske kuge, na gazdinstvo se mogu uvesti ostale novonabavljenje svinje. Nijedna svinja ne smije napustiti gazdinstvo do dobijanja nalaza serološkog pretraživanja s negativnim rezultatom;

b) u slučaju svih drugih načina držanja svinja, ponovno uvođenje svinja obavlja se u skladu sa stavom (2) tačka a) ovog člana ili se na gazdinstvo uvode sve svinje uz uslov da:

1) se sve svinje uvedu u roku od 20 dana i da dolaze s gazdinstava na kojima nije bilo izbijanja klasične svinjske kuge i na kojima nisu provođene nikakve naređene mjere suzbijanja ove bolesti ili na kojem se bolest nije pojavila tokom posljedne dvije godine ili ako je provedeno cijepljenje svinja na gazdinstvu, da je prošla godina dana od neškodljivog uklanjanja posljedne bolesne ili na bolest sumnjive svinje ili ako cijepljenje nije provedeno, da je proteklo najmanje šest mjeseci od neškodljivog uklanjanja posljedne bolesne ili na bolest sumnjive svinje;

2) svinje u novoformljenim stadima moraju biti pretražene u skladu s Dijagnostičkim priručnikom. Uzorkovanje u tu svrhu ne smije se provoditi prije isteka 40 dana od uvođenja zadnjih svinja na gazdinstvo;

3) nijedna svinja ne smije napustiti gazdinstvo do dobijanja nalaza serološkog pretraživanja s negativnim rezultatom.

(3) Ako je od čišćenja i dezinfekcije na zaraženom gazdinstvu proteklo više od šest mjeseci, nadležni organ može dozvoliti odstupanje od odredbi iz stava (2) ovog člana, uzimajući u obzir epidemiološku situaciju.

(4) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju o svim provedenim mjerama i odstupanjima obavijestiti Ured u najkraćem mogućem roku.

Član 14.

(Mjere koje se provode u slučaju sumnje i potvrde klasične svinjske kuge u klaonici, prijevoznom sredstvu, sajmu ili drugom mjestu)

(1) Kod sumnje na pojavu klasične svinjske kuge u klaonici, prijevoznom sredstvu, sajmu ili drugom mjestu nadležni veterinarski inspektor mora, bez odgađanja, narediti provedbu službenih postupaka, kako bi se potvrdila ili isključila sumnja na prisutnost navedene bolesti, u skladu s postupcima propisanim u Dijagnostičkom priručniku.

(2) Ako se utvrdi pojava klasične svinjske kuge u klaonici, prijevoznom sredstvu, sajmu ili drugom mjestu nadležni veterinarski inspektor mora narediti:

a) usmrćivanje svih prijemčivih životinja u klaonici, prijevoznom sredstvu, sajmu ili drugom mjestu bez odgađanja;

- b) neškodljivo uklanjanje trupova, iznutrica i životinjskog otpada porijeklom od moguće zaraženih životinja, pod službenim nadzorom;
  - c) čišćenje i dezinfekciju objekata, opreme i vozila pod službenim nadzorom, u skladu s članom 12. ovog Pravilnika;
  - d) epidemiološko istraživanje u skladu s članom 8. ovog Pravilnika;
  - e) genetsku tipizaciju izoliranog virusa klasične svinjske kuge u skladu s Dijagnostičkim priručnikom;
  - f) provedbu mjera iz člana 7. ovog Pravilnika na gazdinstvu s kojega dolaze zaražene svinje ili trupovi i na drugim kontaktnim gazdinstvima. Na gazdinstvu s kojeg dolaze zaražene svinje ili trupovi moraju se provesti i mjere iz člana 5. stav (1) ovog Pravilnika, osim ako rezultati epidemiološkog istraživanja ne ukazuju na potrebu provođenja i drugih mjera;
  - g) niti jedna životinja ne smije biti dopremljena na klanje ili stavljena u promet do isteka 24 sata nakon čišćenja i dezinfekcije provedenih u skladu s članom 12. ovog Pravilnika.
- (3) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju o svim provedenim mjerama i odstupanjima obavijestiti Ured u najkraćem mogućem roku.

Član 15.

(Mjere koje se provode u slučaju sumnje ili potvrde klasične svinjske kuge kod divljih svinja)

- (1) Odmah nakon dobijanja informacije o sumnji na pojavu klasične svinjske kuge kod divljih svinja nadležni organ mora naređiti provedbu propisanih mjera za potvrdu ili isključivanje sumnje na klasičnu svinjsku kugu, uključujući informiranje vlasnika svinja i lovaca, te istraživanje i laboratorijsko pretraživanje uzoraka uzetih od svih odstrijeljenih ili uginulih divljih svinja.
- (2) Nakon potvrđivanja primarnog slučaja klasične svinjske kuge kod divljih svinja, Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH mora:
  - a) sazvati Stručnu grupu koju čine veterinari, lovci, biolozi divljih životinja i drugi stručnjaci, a koja pomaže Uredu i nadležnim organima entiteta i Brčko Distriktu BiH u:
    - 1) proučavanju epidemiološke situacije i određivanju zaraženog područja, u skladu s odredbama člana 16. stav (4) tačka b) ovog Pravilnika;
    - 2) utvrđivanju odgovarajućih mjer, osim onih na koje se odnose mjerne iz tač. b) i c) ovog stava, a koje treba provesti u zaraženom području. Ove mjerne mogu uključiti obustavljanje lova i zabranu hraničbe divljih svinja;
    - 3) izradi plana za iskorjenjivanje klasične svinjske kuge;
    - 4) provođenju nadzora na terenu kako bi se potvrdila efikasnost mjer za iskorjenjivanje klasične svinjske kuge u zaraženom području;
  - b) staviti sva gazdinstva sa svinjama na zaraženom području pod službeni nadzor nadležnog veterinarskog inspektora, koji mora naređiti:
    - 1) službeno popisivanje svih kategorija svinja na svim gazdinstvima. Vlasnik životinja mora o promjenama broja svinja na gazdinstvu obavijestiti nadležnu ovlaštenu veterinarsku organizaciju. Podaci iz popisa moraju biti dostupni na zahtjev i provjereni od strane veterinarskog inspektora tokom svakog službenog nadzora. Na gazdinstvima gdje se svinje drže na otvorenom (slobodno držanje) prvi se popis može provesti na osnovu procjene;
    - 2) držanje svinja na gazdinstvu na način koji osigurava nemogućnost kontakta s divljim svinjama. Divlje svinje ne smiju imati pristup bilo čemu što bi kasnije moglo doći u kontakt sa svinjama na gazdinstvu;
    - 3) zabranu ulaska i izlaska svinja s gazdinstva, osim uz odobrenje nadležnog veterinarskog inspektora i u skladu s epidemiološkom situacijom;

- 4) postavljanje dezinfekcijskih barijera na ulazu i izlazu iz objekata na kojima se drže svinje i na ulazu i izlazu s gazdinstva;
  - 5) provedbu odgovarajućih biosigurnosnih mjera od strane lica koja su bila u kontaktu s divljim svinjama kako bi se smanjila opasnost od širenja virusa klasične svinjske kuge, a te mjere mogu uključiti i privremenu zabranu ulaza na gazdinstvo licima koja su bila u kontaktu s divljim svinjama;
  - 6) pretraživanje na gazdinstvu svih uginulih i svinja koje pokazuju znakove klasične svinjske kuge;
  - 7) zabranu unočenja na gazdinstvo gdje se drže svinje bilo kojeg organa ili tkiva odstranjene ili uginule divlje svinje kao i bilo kojeg pribora ili opreme koji je mogao biti kontaminiran virusom klasične svinjske kuge;
  - 8) zabranu stavljanja u promet svinja, njihove sperme, embrija ili jajnih ćelija iz zaraženog područja;
- c) naređiti da sve divlje svinje na zaraženom području, odstranjene ili nađene uginule, moraju biti pregledane od strane nadležnog veterinarskog inspektora i pretražene na klasičnu svinjsku kugu u skladu s Dijagnostičkim priručnikom. Trupovi svih divljih svinja kod kojih je utvrđena klasična svinjska kuga moraju biti neškodljivo uklonjeni pod služenim nadzorom. Trupovi divljih svinja porijeklom iz zaraženog područja koji su negativni na klasičnu svinjsku kugu moraju biti ili neškodljivo uklonjeni pod službenim nadzorom ili ovisno o mogućnosti odgovarajućeg usklađenja trupova do dobijanja laboratorijskog nalaza, stavljeni u promet na daljnju obradu, pod službenim nadzorom. Dijelovi divljih svinja koji nisu namijenjeni ishrani ljudi moraju biti neškodljivo uklonjeni. Meso divljih svinja porijeklom iz zaraženog područja i proizvodi od takvog mesa ne smiju biti stavljeni u promet;
- d) naređiti genetsku tipizaciju izoliranog virusa klasične svinjske kuge u skladu s Dijagnostičkim priručnikom.
- (3) Ako se klasična svinjska kuga pojavi kod divljih svinja na pograničnom području Bosne i Hercegovine, pri određivanju mjera kontrole klasične svinjske kuge Ured sarađuje s nadležnom službom susjedne države.
- (4) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju o svim provedenim mjerama i odstupanjima obavijestiti Ured u najkraćem mogućem roku.

Član 16.

(Plan iskorjenjivanja klasične svinjske kuge iz populacije divljih svinja)

- (1) U cilju iskorjenjivanja klasične svinjske kuge iz populacije divljih svinja Ured, uz saglasnost narednih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, poduzima slijedeće mјere:
- a) izrađuje Plan mјera za iskorjenjivanje klasične svinjske kuge kod divljih svinja i;
  - b) obavještava OIE, Evropsku komisiju i nadležne veterinarske organe svih susjednih država o granicama zaraženog područja i mjerama provedenim na gazdinstvima u tom području, u roku 90 dana od potvrde primarne pojave klasične svinjske kuge kod divljih svinja.
- (2) Plan iz tačke a) stava (1) može se naknadno, ovisno o stanju na terenu, izmijeniti ili nadopuniti ako se izmjene odnose na promjenu granice zaraženog područja o čemu Ured odmah obavještava OIE, Evropsku komisiju i nadležne veterinarske organe drugih zainteresiranih država.
- (3) Nakon izvršenih izmjena i nadopuna Plana iz stava (2) ovog člana, prethodno usvojeni Plan prestaje važiti.
- (4) Plan iz stava (1) ovog člana mora sadržavati podatke:
- a) o rezultatima epidemiološkog istraživanja provedenog u skladu s članom 15. ovog Pravilnika i podatke o geografskoj proširenosti klasične svinjske kuge;
  - b) o zaraženom području, s tim da kod određivanja zaraženog područja mora uzeti u obzir:

- 1) rezultate provedenog epidemiološkog istraživanja i geografskoj proširenosti klasične svinjske kuge;
- 2) broj divljih svinja na zaraženom području;
- 3) postojanje većih prirodnih ili umjetnih barijera za kretanje divljih svinja;
- c) o organiziranju i načinu saradnje biologa, lovaca, lovačkih udruženja, organa nadležnih za zaštitu životinja u prirodi i veterinarskih službi;
- d) o medijskoj kampanji i informiraju nadležnih organa kako bi se lovci upoznali s mjerama koje moraju usvojiti u okviru Plana;
- e) o načinu određivanja broja i lokacija meta-populacija divljih svinja u i oko zaraženog područja;
- f) o približnom broju meta-populacija divljih svinja i njihovoj veličini u i oko zaraženog područja;
- g) o utvrđivanju proširenosti klasične svinjske kuge u populaciji divljih svinja i to istraživanjem odstrijeljenih ili uginulih divljih svinja i laboratorijskim pretraživanjem, te epidemiološkim istraživanjem učestalosti ove bolesti pojedinih starosnih grupa divljih svinja;
- h) o mjerama za smanjenje opasnosti od širenja bolesti zbog kretanja i/ili kontakta između meta-populacija divljih svinja, koje mogu uključivati i zabranu lova;
- i) o mjerama za smanjenje veličine prijemčive populacije divljih svinja, a naročito prasadi;
- j) o uslovima koje moraju ispunjavati lovci, kako bi se spriječilo širenje klasične svinjske kuge;
- k) o postupcima uklanjanja odstrijeljenih i uginulih divljih svinja, koji se moraju zasnivati na:
  - 1) neškodljivom uklanjanju pod službenim nadzorom ili;
  - 2) pregledu od strane veterinarskog inspektora i laboratorijskom pretraživanju u skladu s Dijagnostičkim priručnikom. Trupovi divljih svinja kod kojih je utvrđena klasična svinjska kuga moraju se neškodljivo ukloniti pod službenim nadzorom;
- l) o epidemiološkom istraživanju koje je provedeno za svaku odstrijeljenu ili uginulu divlju svinju, koje mora uključiti ispunjavanje Upita koji izrađuje Ured i u koji se moraju navesti podaci o:
  - 1) geografskom području gdje je divlja svinja pronađena mrtva ili odstrijeljena;
  - 2) datumu kad je divlja svinja pronađena odstrijeljena ili mrtva;
  - 3) licu koje je divlju svinju odstrijelilo ili našlo mrtvu;
  - 4) starosti i spolu divlje svinje;
  - 5) simptomima prije odstrela, ako je divlja svinja bila odstrijeljena;
  - 6) stanju leštine, ako je divlja svinja nađena mrtva;
  - 7) laboratorijskim nalazima;
- m) o programima nadzora i mjerama za sprječavanje unošenja virusa klasične svinjske kuge na gazdinstva u zaraženom području i ako je potrebno u njegovom okolišu, uključujući prijevoz i stavljanje u promet životinja unutar, izvan i u zaraženo područje, a ove mjere moraju najmanje uključiti zabranu stavljanja svinja, njihovog sjemena, embrija ili jajnih ćelija u promet izvan zaraženog područja;
- n) o kriterijima na osnovu kojih se ukida provedba mjera za iskorjenjivanje klasične svinjske kuge u zaraženom području i mjera koje se primjenjuju na gazdinstvima u tom području;
- o) o organu zaduženom za nadziranje i koordinaciju rada jedinica unutar organa odgovornih za provedbu Plana;
- p) o sistemu na osnovu kojega Stručna grupa, osnovana u skladu s članom 22. stavom 4. ovog Pravilnika, može redovno pregledavati rezultate provedbe Plana;
- r) o mjerama za praćenje klasične svinjske kuge koje će se početi provoditi tek nakon isteka 12 mjeseci od zadnjeg potvrđenog slučaja klasične svinjske kuge kod divljih svinja na zaraženom području. Ovo praćenje mora ostati na snazi najmanje 12 mjeseci i mora obuhvatiti mjeru koje se provode u skladu s tač. g), k) i l) ovog stava.

(5) Ured mora svakih šest mjeseci dostaviti OIE-u, Evropskoj komisiji i zainteresiranim državama izvještaj o epidemiološkoj situaciji u zaraženom području i rezultatima provedbe Plana.

Član 17. (Dijagnostički postupci i biosigurnosni zahtjevi)

(1) Dijagnostički postupci, uzorkovanje i laboratorijsko pretraživanje u svrhu otkrivanja prisutnosti klasične svinjske kuge provode se u skladu s Dijagnostičkim priručnikom. Referentna laboratorija odgovorna je za koordinaciju standarda i dijagnostičkih postupaka u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

(2) Referentna laboratorija iz stava (1) ovog člana mora se povezati s OIE/EU referentnom laboratorijom, u skladu s Prilogom IV. ovog Pravilnika.

(3) Da bi se osigurala usklađenost postupaka za dijagnostiku klasične svinjske kuge, Dijagnostički priručnik iz stava (1) ovog člana mora sadržavati:

a) minimalne biosigurnosne zahtjeve i standarde kvaliteta kojima moraju udovoljavati laboratorije za dijagnostiku klasične svinjske kuge i uslove za prijevoz uzoraka;

b) kriterije i postupke koji moraju biti ispunjeni tokom kliničkih i postmortalnih pregleda koji se provode u svrhu potvrđivanja ili isključivanja prisutnosti klasične svinjske kuge;

c) kriterije i postupke koje treba poštivati prilikom uzimanja uzoraka od živih svinja ili njihovih trupova u svrhu potvrđivanja ili isključivanja klasične svinjske kuge laboratorijskim pretraživanjem, uključujući način uzorkovanja za serološke ili virusološke pretrage koje se provode radi primjene ovog Pravilnika;

d) laboratorijske testove za dijagnostiku klasične svinjske kuge, uključujući:

1) testove za diferencijalnu dijagnostiku virusa klasične svinjske kuge i drugih pestivirusa;

2) testove koji mogu razlikovati antitijela čije je stvaranje izazvano primjenom markiranog cjepiva od antitijela nastalih zbog izlaganja divljem soju virusa klasične svinjske kuge;

3) kriterije za procjenu rezultata laboratorijskih testova;

e) laboratorijske tehnike za genetsku tipizaciju izolata virusa klasične svinjske kuge.

(4) Kako bi se primjenom odgovarajućih biosigurnosnih mjera zaštitilo zdravlje životinja, rukovanje ili korištenje virusa klasične svinjske kuge, njegovog genoma i antitijela kao i cjepiva za istraživanje, dijagnostiku ili proizvodnju moguće je samo na mjestima, u odobrenim i ovlaštenim laboratorijama, koji su pod nadzorom nadležnih organa. Listu odobrenih mjesta, objekata i laboratorija nadležni organi entiteta dostavljaju Ured i ista mora biti redovno ažurirana.

Član 18. (Upotreba, proizvodnja i prodaja cjepiva protiv klasične svinjske kuge)

(1) Upotreba cjepiva protiv klasične svinjske kuge je zabranjena.

(2) Rukovanje, proizvodnja, skladištenje, snabdijevanje, distribucija i prodaja cjepiva protiv klasične svinjske kuge na području Bosne i Hercegovine mora biti pod nadzorom nadležnih entitetskih ministarstava, a uvoz cjepiva protiv klasične svinjske kuge mora biti pod nadzorom Ureda.

Član 19. (Hitno cijepljenje na gazdinstvima)

(1) Izuzetno od odredbe člana 18. stav (1) ovog Pravilnika u slučaju kad je na gazdinstvu potvrđena klasična svinjska kuga, a epidemiološki podaci ukazuju na opasnost od širenja ove

bolesti, može se provesti hitno cijepljenje svinja na gazdinstvu u skladu s odredbama st. od (2) do (8) ovog člana.

(2) Izuzetno od odredbi člana 5. stav (2) ovog Pravilnika, glavni kriteriji i faktori rizika koje treba uzeti u obzir prije donošenja odluke o provedbi hitnog cijepljenja opisani su u Prilogu VI. ovog Pravilnika.

(3) Ako namjerava provesti cijepljenje, Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH mora izraditi i dostaviti OIE-u, Evropskoj komisiji i nadležnim veterinarskim organima susjednih država Plan hitnog cijepljenja koji mora sadržavati slijedeće podatke:

a) o relevantnim činjenicama vezanim za bolesti zbog kojih je došlo do zahtjeva za hitnim cijepljenjem,

b) o veličini geografskog područja na kojem bi se hitno cijepljenje trebalo provesti, te o broju svinjogojskih gazdinstava na tom području;

c) o kategorijama svinja i približnom broju svinja, koje će biti cijepljene;

d) o cjepivu koje će biti upotrijebljeno,

e) o trajanju akcije cijepljenja;

f) o označavanju i registraciji cijepljenih svinja;

g) o mjerama koje se odnose na stavljanje svinja i njihovih proizvoda u promet;

h) o kriterijima koji će biti uzeti u obzir kod donošenja odluke o tome hoće li cijepljenje ili mjere na koje se odnosi član 7. stav (2) ovog Pravilnika biti primjenjeni na kontaktnim gazdinstvima;

i) o drugim pitanjima (radnjama) koja proizlaze iz hitnog cijepljenja, uključujući kliničke i laboratorijske pretrage uzoraka uzetih na gazdinstvima gdje je provedeno cijepljenje te drugim gazdinstvima na području gdje se cijepljenje provodi, a naročito ako je upotrijebljeno markirano cijepivo.

(4) Izuzetno od odredbi čl. 10. i 11. ovog Pravilnika, nadležni veterinarski inspektor mora tokom provedbe cijepljenja narediti i nadzirati:

a) zabranu prometa živilih svinja s područja gdje se cijepljenje provodi, osim ako se prevoze direktno na klaonicu unutar područja na kojem se cijepljenje provodi i koju je odredilo nadležno entitetsko ministarstvo ili promet svinja za hitno klanje u klaonicu koja je blizu tog područja ili u kafileriju ili odgovarajuće mjesto gdje se svinje mogu hitno usmrtiti a njihovi trupovi neškodljivo ukloniti pod službenim nadzorom;

b) meso cijepljenih svinja mora biti neškodljivo uklonjeno ili označeno žigom koji je propisan za higijenski neispravno meso i poslano na daljnju obradu u objektu koji za to odredi nadležni organ entiteta. Pošiljka mesa koja se šalje u taj objekt mora biti zapečaćena prije stavljanja u promet i ostati zapečaćena tokom prijevoza;

c) pronalaženje i uništavanje sperme, jajnih ćelija i embrija svinja koji su uzeti u periodu od 30 dana prije cijepljenja, pod službenim nadzorom.

(5) Mjere iz stava (4) ovog člana ostaju na snazi najmanje šest mjeseci nakon provedenog cijepljenja.

(6) Šest mjeseci prije isteka mjera iz stava (5) ovog člana, nadležni veterinarski inspektor mora zabraniti:

a) stavljanje u promet seropozitivnih svinja s gazdinstva na kojem se drže, osim u promet za hitno klanje;

b) uzimanje sperme, jajnih ćelija ili embrija od seropozitivnih svinja;

c) stavljanje u promet s gazdinstva prasadi seropozitivnih krmača osim ako se prevoze:

1) u klaonicu na hitno klanje;

2) na gazdinstvo koje je odredio nadležni organ entiteta s kojeg se ta prasad šalju direktno na klaonicu;

3) na gazdinstvo nakon što je serološko pretraživanje dalo negativan rezultat na antitijela za virus klasične svinjske kuge.

(7) U slučaju izuzeća iz stava (3) ovog člana, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a na prijedlog Ureda, uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, donosi odluku o provođenju hitnog cijepljenja ako:

- a) je izrađen Plan hitnog cijepljenja i Plan hitnih mjera, u skladu s članom 21. ovog Pravilnika;
- b) Plan hitnog cijepljenja, osim podataka iz stava (3) ovog člana, propisuje da će sve svinje na gazdinstvima gdje je cijepljenje provedeno biti zaklane čim je prije moguće, u skladu sa stavom (4) tačka a) ovog člana, a svježe meso porijeklom od tih svinja mora biti neškodljivo uklonjeno ili označeno žigom koji je propisan za higijenski neispravno meso i poslano na daljnju obradu u objektu koji za to odredi nadležni organ entiteta. Pošiljka mesa koja se šalje u taj objekt mora biti zapečaćena prije stavljanja u promet i ostati zapečaćena tokom prijevoza.

(8) Izuzetno od odredbi iz st. (5) i (6) ovog člana, mjere iz stava (4) ovog člana mogu se ukinuti nakon:

- a) što su sve svinje s gazdinstva na kojem je provedeno cijepljenje zaklane ili usmrćene u skladu sa stavom (4) tačka a) ovog člana, a svježe meso porijeklom od tih svinja mora biti neškodljivo uklonjeno ili označeno žigom koji je propisan za higijenski neispravno meso i poslano na daljnju obradu u objektu koji za to odredi nadležni organ entiteta. Pošiljka mesa koja se šalje u taj objekt mora biti zapečaćena prije stavljanja u promet i ostati zapečaćena tokom prijevoza;
- b) što su sva gazdinstva gdje je provedeno cijepljenje očišćena i dezinficirana u skladu s članom 12. ovog Pravilnika;
- c) provedbe mjera iz stava (4) ovog člana, kada nadležni veterinarski inspektor mora narediti:
  - 1) zabranu uvojenja svinja na gazdinstvo, nakon što su sve svinje na gazdinstvu na kojem je provedeno cijepljenje zaklane ili usmrćene, prije isteka 10 dana od provedenog čišćenja i dezinfekcije;
  - 2) klinički pregled i laboratorijsko pretraživanje u skladu s Dijagnostičkim priručnikom svih svinja nakon uvođenja na gazdinstva na području gdje je cijepljenje provedeno kako bi se otkrila moguća prisutnost virusa klasične svinjske kuge. Navedena pretraživanja mogu se provoditi tek nakon isteka 40 dana od uvođenja svinja, a tokom tog perioda svinje ne smiju napustiti gazdinstvo.

Član 20. (Hitno cijepljenje divljih svinja)

(1) Izuzetno od odredbe člana 18. stav (1) ovog Pravilnika, hitno cijepljenje divljih svinja može biti provedeno u skladu s odredbama st. (2) i (3) ovog člana, ako je klasična svinjska kuga kod njih potvrđena i ako epidemiološki podaci ukazuju na opasnost od širenja bolesti.

(2) U slučaju odluke o provedbi hitnog cijepljenja Ured, uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, mora izraditi Plan hitnog cijepljenja koji mora sadržavati podatke o:

- a) relevantnim činjenicama vezanim za bolesti koje su dovele do zahtjeva za hitnim cijepljenjem;
- b) veličini geografskog područja na kojem će hitno cijepljenje biti provedeno, a koje je u svakom slučaju dio zaraženoga područja koje je definirano u skladu s članom 16. stav (4) tačka b) ovog Pravilnika;
- c) vrsti cjepiva, koje će biti korišteno i postupku cijepljenja;
- d) posebnim nastojanjima i postupcima potrebnim za cijepljenje mladih životinja;
- e) očekivanom trajanju akcije cijepljenja;
- f) približnom broju divljih svinja koje će biti cijepljene;
- g) mjerama za sprječavanje brzog povećanja broja (populacijski obrat) divljih svinja;
- h) mjerama za sprječavanje širenja cijepnog virusa na svinje koje se drže na gazdinstvima, ako je to potrebno;

- i) očekivanim rezultatima akcije cijepljenja i parametrima na osnovu kojih će biti procijenjena njena efikasnost;
  - j) organu nadležnom za nadzor i usklađivanje rada službi odgovornih za provedbu Plana hitnog cijepljenja;
  - k) sistemu koji omogućava da Stručna grupa iz člana 15. stav (2) tačka a) ovog Pravilnika može redovno provjeravati rezultate akcije cijepljenja;
  - l) drugim pitanjima koja se odnose na provedbu drugih hitnih mjera.
- (3) Ured dostavlja OIE-u, Evropskoj komisiji i svim nadležnim veterinarskim organima susjednih država izvještaj o rezultatima akcije cijepljenja i izvještaj iz člana 16. stav (5) ovog Pravilnika.
- (4) Ako je područje cijepljenja blizu teritorije druge države u kojoj se također provode mjere iskorjenjivanja klasične svinjske kuge kod divljih svinja, treba osigurati usklađenost s planom cijepljenja i drugim mjerama koje se provode u susjednoj državi.

Član 21. **(Plan hitnih mjera)**

- (1) Ured mora izraditi Plan hitnih mjera koje se provode u slučaju izbjivanja klasične svinjske kuge koji određuje način pristupa objektima, opremi, osoblju i drugima odgovarajućim sredstvima potrebnim za brzo i efikasno iskorjenjivanje klasične svinjske kuge.
- (2) Plan hitnih mjera iz stava (1) ovog člana mora tačno odrediti:
  - a) broj doza cjepiva koje su potrebne u slučaju provedbe hitnog cijepljenja;
  - b) županije/općine u kojima se nalaze područja s visokom gustoćom svinja, kako bi se u tim županijama/općinama osigurao najviši nivo poznavanja opasnosti od izbjivanja klasične svinjske kuge i pripravnosti u slučaju izbjivanja ove bolesti.
- (3) Kriteriji i zahtjevi za izradu Plana hitnih mjera propisani su u Prilogu VII. ovog Pravilnika.
- (4) Plan hitnih mjera treba biti svakih pet godina izmijenjen i nadopunjen u skladu s razvojem situacije.

Član 22. **(Zajednički centar za suzbijanje bolesti i Stručna grupa)**

- (1) U slučaju izbjivanja klasične svinjske kuge ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH uspostavlja Zajednički centar za kontrolu bolesti (u dalnjem tekstu: Zajednički centar) i imenuje direktora Ureda, kao rukovoditelja istog. Direktor Ureda imenuje članove Zajedničkog centra od predstavnika nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, a po potrebi i drugih stručnih lica.
- (2) Zajednički centar iz stava (1) ovog člana upravlja i prati postupke koje provode organi koji su određeni na lokalnom nivou da koordiniraju suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge (u dalnjem tekstu: lokalni stožeri), a odgovoran je za:
  - a) utvrđivanje svih mjera potrebnih za kontrolu, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge;
  - b) osiguravanje brze i efikasne provedbe mjera iz tačke a) ovog stava, od strane lokalnih centara;
  - c) preraspoređivanje osoblja i drugih sredstava u lokalne centre;
  - d) dostavljanje podataka o provedbi mjera;
  - e) organizaciju žurnog/općinskog cijepljenja kada je to opravdano i određivanje područja cijepljenja;
  - f) uspostavu mogućnosti stalne komunikacije s dijagnostičkim laboratorijama;
  - g) saradnju sa sredstvima javnoga saopćavanja;

- h) saradnju s policijom i vojskom kako bi se osigurala provedba svih propisanih mjera.
- (3) Lokalne centre iz stava (2) ovog člana Zajednički centar mora odrediti odmah nakon izbijanja klasične svinjske kuge.
- (4) Zajednički centar osniva Stručnu grupu sastavljenu od članova s odgovarajućim stručnim znanjima i iskustvima za pomoći nadležnom organu u osiguranju pripravnosti za izbijanje klasične svinjske kuge.
- (5) Stručna grupa iz stava (4) ovog člana mora stalno pratiti nove naučne spoznaje o klasičnoj svinjskoj kugi kako bi mogla pomoći Uredu i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH u osiguranju najvišeg stepena pripravnosti za izbijanje klasične svinjske kuge i kako bi u slučaju izbijanja ove bolesti pomogla nadležnim organima:
- a) u epidemiološkom istraživanju;
  - b) u uzorkovanju, laboratorijskoj dijagnostici i tumačenju rezultata laboratorijskih pretraživanja;
  - c) u provedbi mjera suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti.
- (6) Zajednički centar, lokalni centri i Stručna grupa moraju na raspolaganju imati osoblje, objekte i opremu, uključujući potrebne komunikacijske sisteme, te mora postojati jasno i efikasno ustrojstvo upravljanja i jasne odgovornosti, kako bi se osigurala hitna primjena mjera suzbijanja i iskorjenjivanja klasične svinjske kuge propisanih ovim Pravilnikom.
- (7) Podaci o osoblju, objektima, opremi, načinu upravljanja i odgovornostima Zajedničkog centra, lokalnih centara i stručne grupe moraju biti navedeni u Planu hitnih mjera iz člana 21. ovog Pravilnika.

Član 23. (Upotreba napoja)

- (1) Zbog sprječavanja pojave klasične svinjske kuge zabranjeno je korištenje napoja u hranidbi svinja.
- (2) Napoj iz međunarodnih prijevoznih sredstava, kao što su brodovi, cestovna vozila i avioni, skupljaju se i neškodljivo uklanjuju pod službenim nadzorom.
- (3) Zabrana korištenja napoja iz stava (1) ovog člana, ne odnosi se na farme na kojima se drži manje od 10 svinja, pod uslovom da napoj koji se koristi u hranidbi svinja mora biti termički obrađen pri temperaturi od 90 C u trajanju od 60 minuta.

(Dislociranje novonabavljenih svinja i svinja iz uvoza)

Sve novonabavljene serološki negativne svinje, uključujući i svinje iz uvoza, moraju se držati odvojeno od cijepljenih svinja i njihovog potomstva.

Član 25. (Prilozi Pravilnika)

Prilozi od I. do VII. štampani su uz ovaj Pravilnik i čine njegov sastavni dio.

Član 26. (Prijelazne odredbe)

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, Ured uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, je dužan izraditi i provesti program edukacije veterinaru i veterinarskih inspektora.

Član 27.
(Stupanje na snagu)

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

(2) Odredbe iz člana 13., člana 18. stav (1), čl. 19. i 24., te Prilog V. ovog Pravilnika stupaju na snagu 1. januara 2011. godine.

VM broj 80/10
25. marta 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Nikola Špirić**, s. r.

PRILOG I.

**PRIJAVA BOLESTI I DRUGE EPIDEMIOLOŠKE INFORMACIJE KOJE SE
DOSTAVLJAJU MEĐUNARODNIM NADLEŽNIM ORGANIMA U SLUČAJU
KADA JE POTVRĐENA POJAVA KLASIČNE SVINJSKE KUGE**

(1) U roku 24 sata od potvrde svakog primarnog izbijanja klasične svinjske kuge na gazdinstvu, primarne pojave ove bolesti kod divljih svinja ili utvrđivanja slučaja ove bolesti na klaonici ili tokom prijevoza, Ured mora preko sistema prijavljivanja bolesti životinja dostaviti slijedeće podatke:

- a) datum prijave;
- b) vrijeme prijave;
- c) naziv mjesta, općine;
- d) naziv bolesti;
- e) broj izbijanja ili slučajeva bolesti;
- f) datum postavljanja sumnje na bolest;
- g) datum potvrđivanja bolesti;
- h) metode korištene za potvrđivanje bolesti;
- i) je li prisutnost bolesti potvrđena kod divljih svinja, svinja na gazdinstvu, na klaonici ili prijevoznom sredstvu, stočnom sajmu ili drugom mjestu;
- j) geografski položaj mjesta gdje je potvrđeno izbijanje ili pojava klasične svinjske kuge;
- k) mjere suzbijanja i iskorjenjivanja koje su primijenjene.

(2) U slučaju primarih izbijanja bolesti ili pojave bolesti u klaonici, na prijevoznom sredstvu, sajmovima i drugim mjestima, osim podataka iz stava (1) ovog Priloga Ured mora dostaviti i slijedeće podatke:

- a) broj prijemčivih svinja svih kategorija na gazdinstvu, klaonici, na prijevoznom sredstvu, sajmovima i drugim mjestima;
- b) broj uginulih svinja svih kategorija na gazdinstvu, u klaonici, na prijevoznom sredstvu, sajmovima i drugim mjestima;

- c) za svaku kategoriju broj oboljelih svinja i broj svinja u kojih je potvrđena klasična svinjska kuga;
  - d) broj usmrćenih svinja na zaraženom gazdinstvu, u klaonici, na prijevoznom sredstvu, sajmovima i drugim mjestima;
  - e) broj neškodljivo uklonjenih svinja;
  - f) udaljenost zaraženog gazdinstva od prvoga susjednog gazdinstva gdje se drže svinje;
  - g) ako je klasična svinjska kuga potvrđena u klaonici ili na prijevoznom sredstvu, lokaciju gazdinstava s kojih zaražene svinje ili leštine potiču.
- (3) U slučaju sekundarnih izbijanja klasične svinjske kuge Ured mora dostaviti međunarodnim nadležnim organima podatke iz st. (1) i (2) ovog Priloga, prvog radnog dana svake sedmice.
- (4) Osim podataka iz st. (1), (2) i (3) ovog Priloga Ured mora, čim je prije moguće, dostaviti međunarodnim nadležnim organima, pisani izvještaj koji mora sadržavati:
- a) datum kada su svinje na gazdinstvu, u klaonici ili na prijevoznom sredstvu usmrćene i neškodljivo uklonjene;
  - b) rezultate pretraživanja uzoraka uzetih od usmrćenih svinja;
  - c) podatke o broju usmrćenih i neškodljivo uklonjenih svinja te broju svinja koje će biti kasnije zaklane i datum do kojega će biti zaklane, ako je korišteno odstupanje iz člana 6. stav (1) ovog Pravilnika;
  - d) sve podatke o mogućem izvoru ili izvoru bolesti ako je utvrđen;
  - e) podatke o genotipu virusa koji je uzrokovao izbijanje ili pojavu klasične svinjske kuge u slučaju primarnog izbijanja klasične svinjske kuge ili pojave klasične svinjske kuge u klaonici ili na prijevoznom sredstvu;
  - f) u slučajevima kada su, na kontaktnim gazdinstvima ili na gazdinstvima na kojima su se nalazile životinje sumnjive da su zaražene virusom klasične svinjske kuge, svinje neškodljivo uklonjene, podatke o:
- 1) datumu usmrćivanja svinja i broju svinja, po kategorijama, koje su bile usmrćene na svakom gazdinstvu;
  - 2) epidemiološkoj povezanosti između izbijanja ili pojave klasične svinjske kuge i svakog kontaktnog gazdinstva ili razlozima koji su doveli do sumnje na klasičnu svinjsku kugu na svakom sumnjivom gazdinstvu;
  - 3) rezultatima laboratorijskog pretraživanja uzoraka uzetih od usmrćenih svinja na gazdinstvu.
- (5) Ako svinje na kontaktnim gazdinstvima nisu usmrćene, Ured mora predočiti međunarodnim nadležnim organima razloge za donošenje takve odluke.

PRILOG II.

Načela i postupci čišćenja i dezinfekcije:

(1) Opća načela i postupci:

- a) čišćenje i dezinfekcija, a kad je potrebno i mjere za uništavanje glodara i insektara, moraju se provoditi pod službenim nadzorom i u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora;
- b) dezinficijensi koji će biti korišteni i njihove koncentracije moraju biti odobreni za stavljanje u promet od entitetskih ministarstava poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- c) dezinfekcija se mora provoditi gotovim ili svježe pripravljenim dezinficijensom, prema uputi proizvodača i pod službenim nadzorom;
- d) izbor dezinficijensa i način dezinfekcije zavise o vrsti objekata, vozila i predmeta koje treba dezinficirati;
- e) uslovi pod kojima se sredstva za odmašćivanje i dezinfekciju koriste, ne smiju uticati na smanjenje njihove efikasnosti, a naročito se moraju uvažavati tehničke preporuke proizvodača, kao što su pritisak, minimalna temperatura i traženo vrijeme djelovanja sredstva;
- f) bez obzira koji je dezinficijens korišten, treba:

- 1) temeljno natopiti stelju i gnoj dezinficijensom;
  - 2) temeljno oprati i četkom oribati podove, rampe i zidove nakon uklanjanja i demontiranja opreme i instalacija gdje je to moguće, da bi se izbjeglo da učinak čišćenja i dezinfekcije bude slabiji od potrebnog;
  - 3) ponoviti dezinfekciju i ostaviti da dezinficijens djeluje minimalno onoliko dugo koliko je navedeno u preporukama proizvođača;
  - 4) voda koja je bila korištena za čišćenje mora biti odstranjena na način da se spriječi širenje virusa i klasične svinjske kuge i u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora.
- g) na površinama koje su čišćene tečnostima pod pritiskom, potrebno je spriječiti naknadnu kontaminaciju već očišćenih površina;
- h) potrebno je oprati, dezinficirati ili uništiti opremu, dijelove opreme, instalacije i pribor, koji su mogli biti kontaminirani;
- i) nakon provedene dezinfekcije, potrebno je spriječiti naknadnu kontaminaciju;
- j) o čišćenju i dezinfekciji na koje se odnosi ovaj Pravilnik, mora se voditi posebna evidencija i o istome mora postojati dokaz na gazdinstvu ili u vozilu, a službene potvrde o obavljenoj dezinfekciji izdaje nadležni veterinarski inspektor.

(2) *Posebne odredbe koje se odnose na čišćenje i dezinfekciju na zaraženim gazdinstvima:*

a) prethodno čišćenje i dezinfekcija:

- 1) tokom usmrćivanja životinja potrebno je provesti sve mjere kako bi se širenje virusa klasične svinjske kuge spriječilo ili svelo na minimum, i to: isključivanje ventilacijskoga sistema, postavljanje dodatnih mjestra i opreme za dezinfekciju, rezervne zaštitne odjeće, tuševa, dekontaminacija korištene opreme, instrumenata i pribora;
- 2) lešine usmrćenih životinja treba obilno poprskati dezinficijensom;
- 3) za prijevoz lešina iz zaraženog gazdinstva treba koristiti nepropusne i zatvorene kontejnere;
- 4) odmah nakon odvoza lešina svinja, objekte gdje su te svinje bile smještene, te druge objekte na gazdinstvu, dvorište i sve drugo, što je bilo kontaminirano tokom usmrćivanja, klanja ili postmortalnih pregleda svinja, treba obilno poprskati dezinficijensom odobrenim za korištenje u skladu s članom 12. ovog Pravilnika;

5)sva tkiva i krv koja bi se mogla cijediti tokom klanja ili postmortalnih pregleda ili kontaminirani predmeti, oprema, površinski slojevi zemlje, moraju biti pažljivo skupljeni i neškodljivo uklonjeni zajedno s lešinama;

6) upotrijebjeni dezinficijens mora djelovati na površinama na kojima je korišten, najmanje 24 sata;

b) završeno čišćenje i dezinfekcija:

- 1) gnoj i korištenu stelju treba odstraniti i tretirati u skladu sa stavom (3) tačka a) ovog Priloga;
- 2) masnoću i prljavštinu treba odstraniti sa svih površina upotrebom sredstava za odmašćivanje i površine oprati vodom;
- 3) nakon pranja vodom površine ponovo treba obilno poprskati dezinficijensom;
- 4) nakon sedam dana objekte i površine ponovo treba očistiti sredstvom za odmašćivanje, isprati vodom, obilno poprskati dezinficijensom i ponovo isprati vodom.

(3) *Dezinfekcija kontaminirane stelje, gnoja i gnojevke:*

- a) gnoj i korištenu stelju treba kompostirati, poprskati dezinficijensom i ostaviti da stoje najmanje 42 dana ili iste treba uništiti spaljivanjem ili zakopavanjem;
- b) gnojevka ne smije biti korištena najmanje 42 dana od zadnjeg dodavanja infektivnog materijala, osim ako nadležni veterinarski inspektor dozvoli kraći period pohrane gnojevke koja je bila tretirana u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora na način da je osigurano uništavanje virusa klasične svinjske kuge.

(4) U odnosu na odstupanje od odredbi iz st. (1) i (2) ovog Priloga, u slučaju gazdinstava gdje se svinje drže na otvorenom, nadležni veterinarski inspektor može odrediti posebne postupke či{ }jenja i dezinfekcije uzimajući u obzir tip gazdinstva i klimatske uslove.

PRILOG III.

POPIS NACIONALNIH REFERENTNIH LABORATORIJA ZA KLASIČNU SVINJSKU KUGU I NJIHOVE ZADAĆE

- (1) Nacionalna referentna laboratorija za klasičnu svinjsku kugu je Veterinarski institut, "dr. Vaso Butozan" Banja Luka.
- (2) Zadaća Nacionalne referentne laboratorijske pretraživanje, koje se obavlja u svrhu utvrđivanja prisutnosti klasične svinjske kuge i utvrđivanje genotipova izoliranih virusa, provodi u skladu s Dijagnostičkim priručnikom.
- (3) Nacionalna referentna laboratorija za klasičnu svinjsku kugu odgovorna je za usklađivanje standarda i dijagnostičkih postupaka u drugim laboratorijama u zemlji u kojima se provodi dijagnostika klasične svinjske kuge i kako bi to postigla mora:
- a) nabavljati i dostavljati dijagnostičke reagense;
  - b) kontrolirati kvalitetu dijagnostičkih reagensa koji se koriste u državi;
  - c) povremeno provoditi uporedna pretraživanja;
  - d) čuvati izolate virusa klasične svinjske kuge iz potvrđenih slučajeva i izbjijanja klasične svinjske kuge.

PRILOG IV. REFERENTNE LABORATORIJE EVROPSKE ZAJEDNICE I OIE-A

Referentna laboratorija Evropske zajednice za klasičnu svinjsku kugu je:
Institut für Virologie, Tierärztlichen der Hochschule Hannover, Bünteweg 17, D-30559 Hannover, Njemačka

PRILOG V.

GLAVNI KRITERIJI I FAKTORI RIZIKA KOJE TREBA UZETI U OBZIR KOD DONO[ENJA ODLUKE O USMRJIVANJU SVINJA NA KONTAKTNIM GAZDINSTVIMA

Kriteriji	Odluka	
	Za usmrćivanje	Protiv usmrćivanja
Klinički znakovi koji ukazuju na pojavu KSK na kontaktnom gazdinstvu	Da	Ne
Svinje su premještane iz zaraženog na kontaktna gazdinstva u vremenu nakon vjerovatnog unošenja virusa na zaraženo gazdinstvo	Da	Ne
Kontaktna gazdinstva se nalaze na području s visokom gustoćom svinja	Da	Ne

Mogućnost širenja virusa iz mesta izbijanja KSK prije uvođenja mjera za iskorjenjivanje KSK	Velika/nepoznata	Ograničena
Kontaktna gazdinstva su smještena u krugu od 500 m od mesta izbijanja KSK (a ako se radi o području s vrlo visokom gustoćom svinja, u obzir se mora uzeti veća udaljenost)	Da	Ne
Kontaktna gazdinstva se nalaze u blizini više gazdinstava na kojima je izbila KSK	Da	Ne
Broj svinja na gazdinstvu na kojem je izbila KSK i/ili na kontaktnim gazdinstvima	Velik	Mali

PRILOG VI.

GLAVNI KRITERIJI I FAKTORI RIZIKA KOJE TREBA UZETI U OBZIR KOD DONOĐENJA ODLUKE O PROVEDBI HITNOG CIJEPLJENJA SVINJA NA GAZDINSTVU

Kriteriji	Odluka	
	Za cijepljenje	Protiv cijepljenja
Broj/krivulja incidencije izbijanja KSK u prethodnih 10 - 20 dana	Visoka/brzo raste	Niska/ravna ili sporo raste
Gazdinstvo na kojem bi se moglo provesti cijepljenje nalazi se na području velike gustoće svinja	Da	Ne
Vjerovatnost novih izbijanja KSK na određenom području, tokom slijedeća 2 ili više mjeseci	Vrlo vjerovatno	Nije vjerovatno
Nedostatak kapaciteta za neškodljivo uklanjanje svinja	Da	Ne

PRILOG VII.

KRITERIJI I ZAHTJEVI KOJIMA MORA UDOVOLJAVATI PLAN HITNIH MJERA

Plan hitnih mjera mora uđovoljavati slijedećim kriterijima i zahtjevima:

- a) u slučaju izbijanja klasične svinjske kuge provedna mjera iz Plana hitnih mjera mora biti brza i efikasna;
- b) Plan hitnih mjera mora sadržavati detaljan opis pristupa finansijskim sredstvima iz budžeta nadležnih organa koji su osigurani za provedbu hitnih mjera, kako bi se osigurala provedba svih mjera u borbi protiv epizootije klasične svinjske kuge;
- c) hijerarhija upravljanja mora biti određena u Planu hitnih mjera kako bi se osiguralo brzo i efikasno donošenje odluka vezanih za epizootiju;
- d) Plan hitnih mjera mora sadržavati detaljan opis resursa koji su potrebni sredstvima za osiguravanje brzog i efikasnog poduzimanja mjera, uključujući laboratorijsko osoblje, opremu i infrastrukturu;
- e) Plan hitnih mjera mora sadržavati priručnik u kojem su detaljno date upute i opisani postupci i mjere koje se provode u slučaju izbijanja klasične svinjske kuge;
- f) ako je potrebno Plan hitnih mjera može sadržavati detaljan plan hitnog cijepljenja;
- g) osoblje koje sudjeluje u provedbi mjera iz Plana hitnih mjera mora redovno:
  - 1) obnavljati znanje o kliničkim znakovima klasične svinjske kuge, epidemiološkom upitniku i mjerama za iskorjenjivanje klasične svinjske kuge;
  - 2) najmanje dva puta godišnje sudjelovati u vježbi izbijanja klasične svinjske kuge;
  - 3) sudjelovati u programu osposobljavanja kako bi bili sposobni organizirati informativne kampanje o epizootiji, namijenjene nadležnim organima, držateljima životinja i veterinarima.